

COMUNICAT DE PREMSA

Coincidint amb el 505 aniversari de la mort de l'il·lustre almirall Cristòfor Colom:

El Cercle Català d'història i l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Pals anuncien l'inici de les prospeccions arqueològiques a la zona de la Torre Mora, antiga torre de guaita del port de Pals.

Amb aquesta campanya, s'estudiarà la zona antigament habitada que segons dades documentades podria correspondre's amb l'oblidada vila marinera de Pals de la que parlen els documents antics, on hi havia tràfec de mercaderies, es salava i exportava peix, oli o vi, entre d'altres productes.

La Torre de Mar, o Torre Mora, la zona on s'efectuaran les excavacions. Foto: CCH.

En el marc del treball de recuperació de la història de la vila de Pals que porten realitzant des de fa 3 anys l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Pals i el Cercle Català d'Història, ambdues parts

impulsen una prospecció arqueològica que començarà aquest mes de juny a la zona de la “Torre Mora” també coneguda com a Torre de mar, i que està situada al costat de Ràdio Liberty, a Pals (Baix Empordà).

Segons na Marisol Perea, regidora de cultura de l'Ajuntament de Pals, aquesta recerca arqueològica obre unes noves perspectives a la investigació que s'està duent a terme des de fa temps entre l'Ajuntament de Pals i el Cercle Català d'Història. Eva Sans del Cercle Català d'Història, afirma que aquests estudis suposaran obtenir uns resultats científics que podran permetre confirmar definitivament quin paper tenien les restes que encara es poden veure a la zona de la Torre Mora. La prospecció arqueològica necessitarà d'una campanya posterior. *“Esperem que pugui tenir continuïtat, ja que ens podríem trobar davant d'un enclau inèdit i desconegut que permetria recuperar una part molt important en relació a la història de l'antiga vila Reial de Pals”*- comenta Eva Sans.

Segons les investigacions derivades del Cercle Català d'Història i de l'historiador local Narcís Subirana, antigament a la zona de la platja de Pals hi havia una zona habitada que havia quedat immersa en l'oblit. Aquesta zona correspondria al documentat Port de Pals que la investigadora del Cercle Català d'Història Eva Sans, ja va certificar com a actiu i amb tràfec de vaixells durant els segles XVII i XVIII. La darrera troballa del port com a existent al segle XV gràcies a un albarà signat per la cort de la Batllia del castell de Pals l'any 1406, ha pogut sustentar la possibilitat que la sortida del primer viatge de Cristòfor Colom s'hagués pogut produir des d'aquest port per existir i estar actiu al mateix segle que l'il·lustre navegant salpà cap al nou Món.

Però la recerca arqueològica s'emmarca en el treball de recerca i reconstrucció històrica de l'antiga vila Reial de Pals. Així, Narcís Subirana investigador del Cercle Català d'Història i expert en la història de Pals, aporta noves informacions com és la troballa del camí ral (Reial) que va de la vila a la platja o port. *“Els camins rals connectaven poblacions de molta importància. Aquest camí encara es pot resseguir per darrera del Golf Beach amb una amplada de 4 metres per on podien circular les carretes en dues direccions”*. Subirana també documenta pescadors de l'Escala, Roses, Cadaqués i St. Llorenç de la Salanca que anaven a pescar a les mars de Pals atrets pels millors bancs de sardinals de tot el Principat. Al segle XVI, apareix un artiller documentat de la torre de mar, en Bartra Martinench. Era natural de Sis Fonts del regne de França. També hi ha constància de nombrosos mariners com la nissaga de la família Girona, que foren mariners i patrons de nau. A l'any 1639 apareix el mariner Anton Bertran Martinench, en Josep Prats i l'any 1717 en Josep Ballesta, entre molts altres.

La zona on s'intervindrà arqueològicament a principis del mes de juny, és històricament molt desconeguda pel públic i si bé s'havia fet una primera prospecció fa anys per poder habilitar la zona per a pícnic, no s'havia aprofundit en el seu ús ni la seva història. Fins al moment, les restes que es troben disperses al voltant de la Torre Mora eren conegudes com les “botigues” de la platja de Pals dedicades a salar el peix, guardar les eines o les xarxes dels pescadors, però tot sembla que apunta cap a quelcom d'una més gran dimensió i importància. Aquestes botigues i la seva activitat comercial a la platja de Pals ja foren documentats per Anna Mª Corredor en diversos treballs dels *“Estudis del Baix Empordà”*. Segons Corredor, el 1742 hi ha dues tabes de fleca i taberna: una es concedeix a Anthonio Bou, bracer de Pals, i l'altra, a Francisco Casas, negociant de Pals; en totes

dues es diu que l'arrendador “ *haurà de tenir proveyda dita taverna en per quatre mesos ço es Juny, Juliol, Agost y Setembre en la playa, terme y port de dita vila*”

El fet que Pals hagués estat vila marítima i de pesca no ha d'estranyar ningú. A les “*Memorias históricas sobre la marina, comercio y artes de la antigua Ciudad de Barcelona*”, Vol.4 d'Antoni Capmany i de Montpalau s'hi esmenta la – villa de Paludibus, villa de Pals, villa marítima de Catalunya.” Tal com explica Joaquim Ullan, president del Cercle Català d'història, les dues edicions del cicle de conferències sobre la **Marina Catalana** amb els catedràtics de les nostres universitats estan permetent recuperar de nou el coneixement del nostre passat històric marítim i de les seves vessants jurídiques, econòmiques i socials.

Per més informació sobre el tema: <http://www.cch.cat/> (web del Cercle Català d'Història).

Cercle Català d'Història
<http://www.cch.cat>
info@cch.cat